

Wrocławski

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych — Nakładem i drukiem A. Prądzyskiego we Wrocławiu
Odpowiedzialny za treść redakcyjną Andrzej Prądzyski we Wrocławiu
Administracja: ulica Poznańska № 6 — Telefon № 389

Abonament: na pocztę: miesięcznie — 96 zł, kwartalnie 2,88 zł, w kwadransie: mies. 90 gr, kwart. 2,70 zł — Ogłoszenia: za miejsce 1-lin. 1 milim. w wyś 5 grosze przyjmuje administracja większe dwa dni, mniejsze do godz. 9 dzień przed ukazaniem się numeru — Telef. № 389

№ 2

Wrocław, sobota, dnia 9 stycznia 1926

Rok VIII

Uwagi na czasie.

Wszystcy dziś narzekamy na ciężkie czasy. Po-
wodem nie małym do ciężkich tych czasów jest
między innymi brak cnoty umiarkowania.

Ile to pieniędzy wydajemy na zbytki, na dogo-
dzanie sobie w jedzeniu i pić, na alkohole na
palenie papierosów, których to rzeczy przy dobrej
silnej woli bardzo łatwo można sobie odmówić.

Jżeli w gotowaniu gospodni się coś nie uda,
to nie ma, nie mówią, że idą o to tyle krzyku,
tyle kłótni, przekleństw, awantur, jakby chodziło o
rzecz największej wagi.

A alkohol, wódka, wino, piwo, czy rzeczy te
koniecznie są potrzebne do życia, do utrzymania sił,
jak pokarmy? Sił mnogo ludzi na świecie, którzy
alkoholu wcale nie używają, a są przytem zdrowi,
mocni i silni. Za dawniejszych czasów cnota i umi-
arkowanie inaczej pojmowano a na dowód niechaj się
zróżni podany przykład. Około połowy XV wieku
żyło w Krakowie naraz sześciu świętych mężów,
a mianowicie:

1. św. Jan Kanty, kapłan i profesor teologii przy
wrocławskim Kolegijskiej
2. błogosławiony Szymon z Lipnicy, kapłan za-
konu Bernardynów —

3. błogosławiony Izajasz Bońer, kapłan zakonu
Augustynów przy kościele św. Katarzyny na przed-
mieściu św. Kazimierza —

4. bł. Stanisław Kazimierz, kapłan zakonu
karminów regularnych przy kościele Bożego Ciała —

5. świętobliwy Świętosław, kapłan świecki przy
kościelnie N. Marii Panny —

6. wreszcie bł. Michał Giedroń, z rodu Książ-
kiewiczów, z powołania zakonnik, bratniak w klasztorze
przy kościele św. Marka.

O tych sześciu mężach opowiadają kroniki Kra-
kowska następujące zdarzenie, świadczące o wielkiem
ich umiarkowaniu.

Św. Jan Kanty otrzymał pewnego razu w darze
prześlizgnięty jabłko. Aby się umiarkować a oraz aby
okazać przyjacielowi, nie jadł ich, ale posłał je w
darze bł. Szymonowi z Lipnicy do klasztoru OO.
Bernardynów. Błogosławiony Szymon ucieczył się
bardzo takim dowodem przyjacieli, św. Jana Kantego,
chcąc się jednakowoż umiarkować a zarazem znów
drugiemu przyjacielowi radość sprawić, nie jadł
jabłek, lecz posłał je w darze bł. Izajaszu Benero-
wici do klasztoru Augustynów. Bł. Izajasz ucieczył się
znowo do bł. Szymona, ten nim pamięta, że się
chcąc się umiarkować jabłkiem nie jadł, lecz posłał je
w darze bł. Stanisławowi Kazimierzowi do klasztoru
u Bożego Ciała. Bł. Stanisław kazał stokrotnie
podziękować za pamięć i dobre serce, lecz posta-
nowił jabłkiem nie jeść, lecz znów dar z nich zbroić.

Posłał je księdzu Świętosławowi przy kościele N. P.
Marii bardzo sobie ocenił i fikał przyjaciela,
ale nie pozwolił sobie na to, by zająć takie smaczne
owoc. Posłał on jabłko w darze bł. Michałowi
Giedrońowi do klasztoru u św. Marka. Tenże był
rozczewniony, że temu, który nie był kapłanem, lecz
tylej laikiem, kapłan tak piękny dar zroził, nie mógł
jabłkiem nie przyjąć, by się nie okazać nieczłowiecznym,
ale darze bardzo umiarkowanym i pokornym, po-
myślał, że nie jemu jest rzeczy tak smaczne i wy-
śmienite. Nie wiedząc i ani na mom nt nie przy-
puszczając, że jabłko wyszło od św. Jana Kantego,
posłał je w darze temu świętemu kapłanowi z po-
korną prośbą o ich łaskawe przyjęcie. Tak więc
jabłko było obrotowe, jak Kraków, wszyscy ci sze-
ściu świętych mężów i wrócić ostatecznie po
kilku dniach do tego z nich, od którego wyszło.

Zdarzenie to świadczy o dobrem sercu tych świętych
mężów i o przyjacieli, jaka ich łączyła, i jest zarazem
przekipnym przykładem umiarkowania, wyżywającym
i nas do naśladowania.

Wzmiankujemy droższych potraw i napoi,
alkoholu, papierosów i zbytków, w zamian wspie-
ramy ubogim, inwalidom, których nędza umiarkowa-
nimm i głodem. Wzyskamy sobie przez to ich „dank“
a sami przestaniemy narzekać na czasy ciężkie.

Ks. Edm. K.

Wojna domowa w Chinach

Od czasu kiedy cesarstwo chińskie zmieniło swój
ustroj na Rzeczpospolitą, kraj „żółtej rasy“ wpadł
w ustawiczną burzę wojen domowych.

Ostatnia wojna, która ciągnie się już od maja
ub. r. przyniosła coraz to większe rozmiar i siłę
w skutkach. Pęknięcie, jak temu „Chicago Tribune“
wywyla zapewne zbrojną interwencję zaintereso-
wanych w Chinach mocarstw.

Telegramy, jakie nadchodzą z chińskiego pla-
caju są tak niejasne, nie wiążące się ze sobą i dla
nas na zachodzie często niezrozumiałe, że warto
badać wojnę domową z większą uwagą i dokład-
nością i kłótnię saskiej Elżbiety. W roku 1868 r. zabił
ja ówczesny arcyksiążę i późniejszy król włoski
Umberto.

generalów, Czang Tso Lina i Feng Zo Sianga, jest
Bolszewja, a właściwie jej ambasador w Pekinie,
Karachan, powszechnie uważany za następcę Czi-
serina. Bolszewjcy, wyszukując słuszną ksenologię
Chińczyków, rzucili masom chińskim, a zwłaszcza
młodzieży hasło: „Chiny dla Chin“, „Przec z obcimi
mocarstwami“. Protestackie „self determination“
ułatwilo pracę rewolucyjną apostołom bolszewizmu.

Cele Rosji są bardzo przystępne. Przez zre-
woltowanie Chin chcą bolszewicy podciąć potęgę
kapitałistów angielskich i amerykańskich, a same
zawładnąć wyłącznie Chinami, których tereny, jak
wiadomo, posiadają niewyczerpane zasoby węgla,
metali i innych bogactw naturalnych.

Na polityce bolszewickiej poznała się pierwsza
Japonia. Ponieważ Japonii, podobnie jak i Włochom
przed, przedludnieniu, dużego zajęcia Mandżurii
przedstawiła dla cesarstwa japońskiego sprawę
płerszorszącej wagi. To też bolszewicy widząc, że
w swoich planach chińskich będą mieli w Japonii
decydujących wrogów, zawarli z nią traktat bliżej
nam nieznany, w którym zapewnił Japonii wpływ
w Mandżurii. Już traktat portenski pozwolił
Japończykom na utrzymywanie kilku garnizonów
w Mandżurii. Obecnie donoszą telegramy, że gar-
nizony te zostały przez Japończyków znacznie
wzmoczone, a Mukden silnie obsadzony japońskim
wojskiem. Jest to akcja skierowana przeciw obrońcy
rządu centralnego, generalowi Czang Tso Linowi,
który ostatnio miał zyskać wielu zwolenników na
terenie mandżurskim.

Zachowanie się Japonii i Rosji bolszewickiej
w sprawie chińskiej budzi wielkie zaniepokojenie
przedswietnikom w Anglii i Ameryce. Wyrazem
tego zaniepokojenia była niedawna konferencja
ekonomiczna w Pekinie, gdzie przynajmniej rządowi
chińskiemu prawo nakładania wyższych niż dotąd
opłat na eksportowane towary chińskie. Jednakże
ta konferencja nie zadowoliła nacjonalistów chińskich,
pod wodzą generała Fenga. Dalsze walki i dalsza
interwencja czynna bolszewików, przez składki
urządzone dla powstańców chińskich, oraz Japonii
przez inowulacje się zbrojne w Mandżurii, spo-
woduje zapewne zbrojną interwencję Anglii i Stanów
Zjednoczonych.

Świat cały zresztą czuje, że polityka sowiecka
w Chinach obliczona jest na wywołanie wszech-
światowej rewolucji. Zbolszewizowane masy chińskie
chcą Moskwa rzucić na całą Europę, zawiadującą
zaś Europę, chcą oprowadzić cały świat.

Miejmy nadzieję, że te plany III-ciej międzyro-
dowej nie powiodą się tak łatwo, jak się to
p. Karanovich wydaje. W każdym razie jednak
kwestia chińska przestaje być sprawą wewnętrzną
Chin, ale nabiera znaczenia międzynarodowego.

Obecność dużego rządu polskiego w Pekinie,
p. Karol Pindora, nie będzie więc od rzeczy,
owszem i Polska jako sąsiadka Bolszewji, musi
dokładnie wiedzieć o wschodnich krokach swego
niebezpiecznego sąsiada.

Rozłam w „Wyzwoleniu“

Dnia 3. bm. obradował zarząd stronnictwa „Wyz-
wolenia“ w Warszawie pod przewodnictwem p. Malinowskiego.
Ogromna większość, bo 22 głosy na 28 gło-
szących uchwalono m. in. rezolucję wykluczającą
posta Jan Dąbskiego ze stronnictwa pod zarzutem
rozbijania jedności klubowej i partyjnej.

Uchwała zarządu głównego jest początkiem
końca stronnictwa.

W najbliższych krążą pogłoski, iż stroni-
ctwo Dąbskiego w liczbie 18 utworzą nową stroni-
ctwo wiościarskie, a może nawet powołać się
z grupą Bryla.

Ogłoszenie dyktury w Grecji.

Ateny. Dnia 4. bm. ogłosił się dyktatorem
Grecji prezes ministrów general Pangalos. Bezpo-
średnio przed tem ogłoszeniem odbył się bankiet
wojskowy na cześć Pangalos. Wszyscy mówcy
zapewniali, że Pangalos może liczyć w każdym
wypadku na pomoc wojska, które złamie wszelkie
opór.

W odpowiedzi Pangalos wykrzywał, że póki
wojsko derydowało o losach kraju, w Grecji dzieło
się dobrze. „Dopiero parlamentarnym najgorzej-
szego typu osłabił kraj“, Pangalos oświadczył, iż bierze
na siebie odpowiedzialność za dalszy bieg wypadków,
władząc głębię ku w stronę araj i jej miłość o-
czywistą. Wzorem przeciągnął gwardia republikań-
ska przez ulice Aten i proklamowała głośno
dyktaturę Pangalos.

Wybory do senatu zostały odłożone na czas
nieograniczony.

Zgon królowej Matgorzaty.

Bordigha. Dnia 4. bm. rano zmarła tuja królowa
matka Matgorzata. Urodziła się ona 24 listopada
1818 r. Była córką króla Sardynii Karla Alberta
i księżniczki saskiej Elżbiety. W roku 1868 r. zabił
ja ówczesny arcyksiążę i późniejszy król włoski
Umberto.

Kronika

Wrocław, dnia 8 stycznia 1926 r.

Kalendarz rzymsko-katolicki:
dzisiaj: Severyna, jutro: Juliana i Bazylia.

* W piątek, dnia 15 stycznia br. o godzinie 6,30
wieczorem odbyło się na sali posiedzeń Rady
miejscowej Nadzwyczajne Walne Zebranie Towar-
zystwa. Porządek obrad: 1. Zażalenie.
2. Sprawozdanie o przedwiośniecznym, d) skarbnika.
3. Przedłożenie zamknięcia kasowego. 4. Rozwiaz-
anie towarzystwa. 5. Przekazanie funduszu rezer-
wowego. 6. Wolne głosy.

O liczny udział uprasza Zarząd.

Wieczorek: Sołtyś, burmistrz

* Tow. Bursy Gminnej wrocławskiej we Wrocławiu roz-
poczęło jak wiadomo budowę własnego internatu.
Przekonać się o tem można naocznie w czasie
przechadzki szosą Stralskowską. Niedopowiednia
chwilo po roku, a przedwsiemsiem wyzer-
pnięcie się funduszu na budowę zniwala Zarząd
do szukania źródeł dla urzeczywistnienia zamiarów
wzniesienia własnego budynku w zainicjowaniu
zrzeczu imprez, których zasilek powołał się na
Towarzystwa, pozwoliły prace budowlane z własną
własnością i ostatecznie wykończyć.

Jedną zatem z najbliższych atrakcji w ciągu b.
miesiąca będzie przedstawienie na rzecz Bursy w
sali p. Bartkowiaka, gdzie amatorzy uproszeni
Zarząd Zarząd legnają i mieszają się wawrze na
scenach polskich teatrów i w wielkiem
rozważeniu publiczności sztukę Nkrowicza p. t.
W gołębku.

Dzień zaś i lutego br. przyniesie w skromniejszy
niż po inne lata Wieczór Bursy połączonej
z zabawą taneczną. Powodny przez Zarząd Ko-
mitet, w sprawie rozprawy, w sprawie
przez Towarzystwa dr. Romanowicz.

Wreszcie na mocy uzyskanego z Generalnej
Dyrekcji Loterii Państw. zezwolenia, przystępuje
Zarząd w najbliższych dniach do zorganizowania
Wielkiej Loterii Pantowej. Jak Polska długa i
szeroka, dotrze do najdalszego jej zakątka los
w cenie 50 groszy za sztukę. Szczęśliwy natura-
losu naraża się za tak niską kwotę na miłą przy-
jemność wygrania: motocykla, zegarka złotego,
urządzenia klubowego, względnie całego szeregu
innych wygranych ogólnej wartości 10,000 zł.

Zarząd Tow. Bursy im. K. Marcinkowskiego nie
względnie, że społeczeństwo miejscowe przez wydat-
ki, a cel i zadanie bursy przez szczerze zainteresowanie
się powyższymi atrakcjami, które połączą dobre
z pożytecznem. Blizsze szczegóły przyniosą jeszcze
dalekie numery Orędniowa wrocławskiego.

* Wieczorek dla biednych. Jak wynika z ogło-
szenia w dzisiejszym Orędniowie będzie wieczór
nieodpłatny — urządzany staraniem p. Tow. Win-
centego a Paulo — prawdziwa uczta duchowa i miła
umysłowi a także i sercu. Program bowiem tegoż
wieczoru składa się z recytacji pięknej literatury
lublonej artystki opary kompozycyjnie, przedstawienie
teatrne wytwórcze z wszelką starannością pod
doskonalą reżyserją, perły z literatury, życia, dowcipu
jak recytacje i deklamacje tak wybitnego artysty
Teatru Polskiego jakim jest p. Gantkowski, taniec
z muzyką i z chórem. Wreszcie w końcu, w której
nieodpłatnie a w dodatku dancing z bufetem, i którego
zaśilenie prosy się szanowne obywatelstwo też
jeszcze z tego miejsca. Rzadko mamy we Wrocławiu
okazję być uczestnikami tak prawdziwie pięknego
wieczorku. To też korysny powinniśmy wyszyszy
z tej sposobności przybyć w niedzielę jak naj-
wcześniej a na czas. Wreszcie w niedzielę, 14
stycznia, w godzinach 12-14, w sali p. Bartkowiaka
za grosz zebrany przyniesi każdy do zlagodzenia
biedy i nędzy wśród nieszczęśliwych biednych.
Hasłem niechaj zatem będzie dla wszystkich w nie-
dzielę przysłać — pójmy na wieczorek o tak
pięknym programie i spójmymy zarazem tak szla-
chetny obowiązek litości i miłosierdzia dla biednych.

* W poniedziałek, dnia 11. bm. o godz. 8 wiecz.
odbędzie się w lokalu p. Bartkowiaka walne zebranie
Tow. „Sokół“ wreszcie z następującym porządkiem
obrad: 1. Zażalenie. 2. Sprawozdanie
z ostatniego zebrania. 3. Przyjęcie na członków.
4. Referat. 5. Udział towarzystw sokolich w pracy
nad przysposobieniem rezerw wojskowych. 6. Spra-
wozdanie członków zarządu z działalności rocznej.
6. Obrót przedwiośniecznego zebrania. 7. Obrót zarządu
z roku 1926. 8. Sprawy miejscowe powiatu. 9.
24. bm. przedstawienia i zabawy. 9. Wolne głosy.
10. Zamknięcie. — Tow. „Sokół“ ma piękne karty
zapisane działalności swojej przedwiośnie, jak i dz.
zmaganie się o odyśkianie naszej niepodległości;
dzisiaj również ciąży na organizacji tej zadanie
przysposobienia młodzieży do służby wojskowej
i obrony Państwa, zatem wicego powołujemy do
świętej uwagi towarzystwo, które dawniej uważa-
liśmy za klubową nieszczęśliwą.

